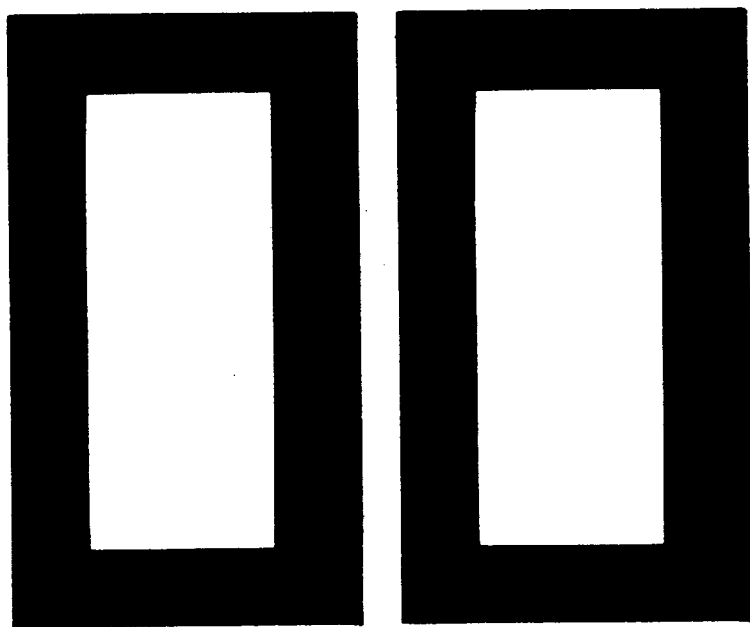

1985
№ 20/3

TWICKEL

BULLETIN

VERENIGING VRIENDEN VAN TWICKEL

TWICKELBULLETIN

uitgave van de Vereniging Vrienden van Twickel
dit blad verschijnt drie maal per jaar

redactieadres: Vijverlaan 33 Hengelo (O) en/of Jacob Marisstraat
169 7556 KE

Vereniging Vrienden van Twickel
opgericht 1972

Secretariaat: Vijverlaan 33 Hengelo (O), tel. 916536
contributie f 15,- per jaar
bank: Rabo-bank Delden rekeningnummer 31.33.09.973
giro : 2850534

JAARGANG 1985

NUMMER 20/3

INHOUD:

Van de redactie	pag. 1
Twickel Aktueel	pag. 2
De vrienden op stap	pag. 4
De provinciale weg Delden-Borne: afsluiten?	pag. 7
Delden-Borne v.v.	pag. 9
Twickelse Heren hun Koetsen en Kleren: een feestelijke opening!	pag. 12
Van de gaande en de komende man	pag. 20
"Twickelse Heren, hun Koetsen, en Kleren" in het Baljuwhuis in Wassenaar	pag. 22

Van de redactie

U hebt een nieuw nummer van het Twickelblad in handen. Nu weer een meer gevarieerde inhoud. Het vorige was sterk gericht op het verleden. Nu houden we ons bezig met actuelere zaken.

Nog even een terugblik toch. En wel naar de grote gebeurtenis deze zomer op het kasteel. Het afscheid van de heer Brunt als rentmeester. Het is maar weinigen gegeven dit mee te maken in zo'n omgeving. En, het moet voor hemzelf toch wel het hoogtepunt zijn geweest, met zo'n Koninklijke onderscheiding.

Graag hadden we hem nog eens aan het woord gelaten in dit nummer, maar hijzelf vond het zo genoeg. Wel, al is het dan niet meer in dit blad, dat zijn naam op Twickel nog vaak genoemd zal worden is zeker.

En dan kunt u in dit nummer iets lezen over de ideeën van gedachten van de nieuwe rentmeester. Uit de contacten, die het bestuur van de Vrienden met hem heeft, is gebleken, dat ook hij oog heeft voor de diverse belangen, die op Twickel wel eens willen botsen. Het bestuur gelooft, dat de moeilijke taak van rentmeester in vertrouwde handen is gebleven.

De Twickeler Heren draven nog even op in een terugblik. Wie er geweest is, weet dat de tentoonstelling een groot succes was en nog is, want hij staat nu aan de andere kant van het land. In Wassenaar.

Over onze laatste Twickeldag schrijft ons lid, de heer Berghuis. We nemen aan, dat elke deelnemer het met hem eens zal zijn: Het was een goede dag. Hiermee is het bestuur een traditie begonnen, die doorgezet moet worden.

We zijn eigenlijk benieuwd wie van de leden last heeft gehad van de afsluiting van de weg Borne-Delden. In ieder geval is er een discussie geopend over deze verbinding. Wil iemand reageren? Graag!

Een zaak, die niet in dit nummer ter sprake komt is de 380KV lijn. Er mag verwacht worden, dat de minister over niet al te lange tijd een beslissing zal nemen over het tracé. U weet, dat Twickel en het bestuur van de Vrienden een bezwaarschrift hebben ingediend. Dat van de Vrienden al wel een paar jaar geleden. Een reactie is er nooit op ontvangen.

Nu is er een werkgroep Landgoederen, die nog een laatste poging doet, de minister van het ongelijk van zijn adviseurs te overtuigen. Lukt dat niet, wel, dan zien we het wel weer. Opruimen zoveel hectaren natuurgebied. In naam van? Ja, wat anders: de economie.

Twickel Aktueel

In de voorbije maanden zijn de volgende onderwerpen op bestuursvergaderingen aan de orde geweest.

- a) Met betrekking tot de laan is te vermelden dat in het kader van het beschermen van parken van buitenplaatsen er aan gewerkt wordt om in navolging van de kastelen Weldam en Duivenvoorde de omgeving van het kasteel Twickel onder monumentenzorg te brengen.

Als dit plan doorgang vindt dan valt de laan hier ook onder.

In de voorbereidingsfase die nu gaande is worden een inventarisatie- en een cultuur-historische studie uitgevoerd..

Deze positieve ontwikkeling wordt door het bestuur van harte ondersteund.

- b) Met betrekking tot de afgesloten weg Delden Borne v.v. heeft een gezamenlijke actie plaats gevonden.

Op 14 juni j.l. hebben de vereniging Vrienden van Twickel, de Stichting Twickel, het buurtcomité Azelo en het hoofd van de toen nog O.L.S. Azelo een gezamenlijk schrijven gericht aan de Ged. Staten van Overijssel met het verzoek om:

1. De omleidingsroute via Azelo ten spoedigste in zijn geheel terwille van de verkeersveiligheid, natuurbehoud en de landelijke rust in dit bosrijke buitengebied op te heffen.
Wij hebben het college voorgesteld om de omleidingsroute te verleggen naar de Hengelosestraat (langs Carelshaven) en RW A35.
Ten opzichte van de omleiding via Azelo is de route via de A35 veiliger, geeft minder verontrusting in de natuur en is bovendien ook nog iets korter.
2. De bewegwijzering in zowel de tijdelijke als de blijvende situatie zodanig aan te passen dat het verkeer uit de richtingen Goor en Delden naar Borne en terug niet meer via de provinciale weg Delden-Borne of via Azelo wordt gestuurd. Deze maatregel zou een deel van de steeds toenemende verkeersdruk op het centrale bosgebied van Twickel kunnen wegnemen.
Het antwoord van de Gedeputeerde Staten kwam op 28 augustus j.l. en luidt als volgt:

Aan de Vereniging Vrienden van Twickel

Onderwerp: Weg Delden-Borne (O53) omleidingsroute

De door u in uw bovenvermelde brief naar vorengebrachte klachten zijn derzertijds besproken met de Rijkswaterstaat. Vanwege die dienst zal na de vakantieperiode de problematiek van de sluiproutes nader worden bekeken.

Het sterke vermoeden bestaat, dat wanneer bij de huidige wegomleiding de verwijzingsborden worden verwijderd, dit weinig of geen effect zal hebben op de intensiteiten. Het plaatselijk verkeer tussen Delden en Borne kent de binnendoor-routes namelijk zo goed, dat voor dit verkeer al dan niet plaatsing van borden niet van invloed zal zijn op het gebruik van de route.

Tenslotte merken wij nog op, dat aan het onderhoud van de wegbermen door de betreffende wegbeheerders extra aandacht zal worden besteed. De achter ons liggende zeer natte periode maakte het vrijwel onmogelijk effectief onderhoud te plegen.

Afschrift van deze brief hebben wij gezonden aan de hoofdinspecteur-directeur van de Rijkswaterstaat in de directie Overijssel, de gemeentebesturen van Stad Delden, Ambt Delden en de Rijkspolitie Delden.

Alhoewel de brief op het eerste gezicht weinig enthousiast lijkt, hebben we toch nog hoop dat met name aan ons tweede verzoek tegemoet wordt gekomen.

Wij van het bestuur van de Vrienden, als ook de Stichting Twickel, zijn van mening dat de provinciale weg Delden-Borne (O53) verkeersluw van gemotoriseerd verkeer moet worden gemaakt.

Verderop in dit bulletin treft u hierover een artikel van ondergetekende aan.

- c) De voorbereidingen van de Twickeldag die op 7 september j.l. heeft plaatsgevonden.

Het in goede banen leiden van het steeds toenemend aantal bezoekers op Twickel is van groot belang voor zowel het natuurbehoud op Twickel als de bezoeker.

Op de Noetselerberg hebben we kennis kunnen nemen hoe het Staatsbosbeheer de bezoekers tegemoet treedt.

- d) Het schoningswerk op de natuurterreinen is met de rentmeester besproken. Over de plannen zult u in het volgende bulletin meer kunnen lezen.

Namens het bestuur
D. van Ittersum
De Kusterskamp 29
7491 KR Delden
Voorzitter

De vrienden op stap

Nauwelijks anderhalve maand lid van Ver. "VRIENDEN VAN TWICKEL", of de eerste uitnodiging ligt al bij mij in de bus.

Zaterdag 7 september zal er een bezoek gebracht worden aan "Het bezoekerscentrum S.B.B." gelegen op de Noetselerberg te Nijverdal.

De bedoeling daarvan is een inzicht te krijgen hoe men hier te werk gaat met het ontvangen en begeleiden van de duizenden bezoekers, die hier met de regelmaat van de klok komen.

Het landgoed "Twickel" wordt ook hoe langer hoe meer bezocht en daar ontbreekt het schijnbaar (nog) aan goede voorlichting.

Het bestuur van de Ver. V.v.T. heeft dit bijtijds ingezien, vandaar deze reis naar Nijverdal, waar men reeds zeer ver gevorderd is met dit probleem.

Ongeveer een zestigtal leden had gehoor gegeven aan deze oproep en zo konden wij punktueel 9 uur vertrekken van "De Kolk".

Even een eindje de Langestraat af en toen, tot grote verbazing van een ieder, richting Bentelo.

Het bestuur wilde ons kennelijk verrassen met een extra kleine rondrit door het mooie Twenteland, alvorens de Holterberg werd opgereden.

De chauffeur van de O.A.D. Willem de Witte, stelde zich even voor en bracht met het bekende chauffeurspraatje, de stemming er al direct goed in.

Aansluitend nam de heer Klevering de honneurs waar.

Vele tips werden er onderweg gegeven voorwat de natuur en bezienswaardigheden betroffen.

Nou, dacht ik bij mijzelf, die meneer Klevering weet er wel wat van af. Voortreffelijk werk".

"t Werd langzamerhand tijd voor de koffie en men kon van de gezichten aflezen, dat men blij was bij "De Wielen" te kunnen uitstap-

pen om het bruine vocht tot zich te kunnen nemen.

De koffie is op, even een run op de toiletten en dan op naar "Het Bezoekerscentrum".

Het onthaal hier was bijzonder aangenaam.

We werden in 2 ploegen verdeeld en zo kon de ene gebruik maken van een bioscoop-zaaltje, de andere groep kon kennis nemen van alles wat er zich zoal voordoet op "De Holterberg".

Prachtig deze inrichting, waar men zien kan hoe de rode bosmieren zich vermaken en ook de verrichtingen van het bijenvolk kan men gadeslaan.

De H.H. Meutstege en Leevers, beide verbonden aan "Staatsbosbeheer" brachten ons op zeer deskundige wijze op de hoogte van hun werkwijze en uiteraard over de zo vele natuurverschijnselen.

Nu weten we allen waarom er naast de prachtige paarse heidevelden óók percelen zijn die heel somber bruin gekleurd zijn.

Daaraan is het z.g. Heidehaantje schuldig.

Maar daar is gelukkig wel wat aan te doen. Men brandt de heide om de zoveel jaren af, of men laat er de schapen grazen.

Ja hoor, de herder met zijn schapen, zijn weer vertegenwoordigd op de enorme heidevelden gelegen op deze mooie Heuvelrug.

Het gesprek bleef niet bij de heide alleen, oh neen er waren veel meer interessante mededelingen. Te veel om op te noemen en daarom zou ik graag alle leden eens willen aanraden het S.B.B. "Bezoekerscentrum" snel eens te bezichtigen. Het is werkelijk formidabel!

Haasten behoefden wij ons niet en zo konden wij rustig alles tot in de finesses opnemen.

DIT MOET U OOK ZIEN!!

De inwendige mens moest langzamerhand ook eens verzorgd worden en zo kregen wij een tocht naar Haarle, midden door de misschien mooiste gedeelten van de Holterberg.

Onderweg werd er nog even gewezen op een perceel Berkenbomen, die daar geplant zijn met de bedoeling eens te zien hoe de diverse soorten zich zouden houden op deze Heuvelrug.

Er waren erbij uit het Hoge Noorden, Amerika, Canada enz. enz.

Duizenden mensen zijn hier langs getrokken en hebben hier door onwetendheid geen aandacht geschonken. Zo ziet u wat het waard is met deskundigen op stap te gaan.

Inmiddels wat het "Hotel Haarlberg" bereikt en konden we aanzitten aan de rijk versierde tafels.

Welk een voortreffelijke koffiemaaltijd. Uit de kunst! Goed verzadigd konden we daarna plaats nemen in de kelder van dit hotel.

Daar gaven de H.H. Meutstege en Leevers ons opnieuw tekst en uitleg, hoe en op welke manier h.i. alles diende aangepast te worden. In 1986 zal er nog meer uitbreiding gegeven worden aan "Het Bezoekerscentrum" want alle problemen rond het toerisme zijn ook hier nog niet opgelost.

Ook werd er veel aandacht geschonken aan het werk van de vele boswachters.

Gretig werd er gebruik gemaakt van vragen stellen.

Het was vooral de hr. Semler die zich hier roerde, maar ook de hr. V.d. Struik liet zich niet onbetuigd!!

Aan het eind van de discussie werd de bus weer opgezocht en gingen we weer terug naar de Noetselerberg.

Nu niet om opnieuw "Het Walhalla" te betreden maar thans zouden wij in groepen van vijf rondwandelingen maken. Een z.g. "zoek je weg" wandeling. De ons verstrekte route-kaartjes werden goed bestudeerd en toen ging het dan gebeuren. Eerst naar paaltje 16, dan naar 25 enz. enz. De groep waarin ik mij bevond trof het bijzonder. Bij de schaapskooi aangeland, kwam de herder juist met zijn kudde terug.

Een schitterende belevenis!

Maar we moesten verder.

Trokken door prachtige bossen en over zure regen werd niet meer gesproken! Daarover was al genoeg gezegd.

Even de kluts kwijt over de te volgen paaltjes, dan maar de kortste weg terug, want we wilden coûte que coûte om kwart over vijf bij de bus zijn zoals door het bestuur was voorgeschreven.

Een ieder heeft zich daaraan keurig gehouden.

Snel nog een consumptie en daarna huiswaarts.

Een schitterende dag is het geworden, waar we allen veel geleerd hebben.

Wat gaat er nu op "Twickel" gebeuren?

Komt ook hier een "Bezoekerscentrum" met alles er om en er aan?

Rentmeester Graaf Schimmelpenninck mede aanwezig, zal er ongetwijfeld met "De Stichting" over praten en samen met het bestuur van de "Ver. Vrienden van Twickel" kan er toekomstig hopenlijk wat goeds verwezenlijkt worden, al zal het zeker niet zo eenvoudig zijn.

Met de gedachte dat bij "Twickel" alles lukt rekenen wij nu ook weer op een succesvolle afloop!

Dat het zo moge zijn!

De provinciale weg Delden-Borne: afsluiten?

Zondag 8 september om 14.00 uur staat uw correspondent halverwege de provinciale weg Delden - Borne. Zoals velen van u weten, is de weg reeds geruime tijd afgesloten vanwege constructiewerkzaamheden i.v.m. de aanleg van de autosnelweg A1.

Het is stil, zeg maar **doodstil**: een diversiteit aan vogelgeluiden is te horen, in de verte loeit klaaglijk een kleumig kalf, de torenklok van de kerk van Delden (of is het Borne?) slaat twee uur. Net terwijl mij het angst van het hart slaat dat ik de nobele opdracht van het bestuur onzer vereniging niet kan honoreren in de vorm van een weergave van de diverse meningen van deze afgesloten weg, doemt in de verte een gemotoriseerd voertuig op. Mijn eerste gedachte is die van het verontwaardigde soort: zo'n vehikel..., terwijl de weg is afgesloten.... De dapperheid uwer correspondent stijgt met het naderen van het onheilsvoertuig: Ik sommeer de bestuurder te stoppen! Terwijl het raampje naar beneden gedraaid wordt, start ik mijn ingestudeerde zin: "Goedenmiddag, ik ben Tinus Tussengas, redacteur van het Twickelbulletin, het orgaan van de Vereniging Vrienden van Twickel, u wel bekend naar ik aanneem".

De heer achter het stuurwiel, vergezeld van een bijna in de mist verdwenen dame, schudde het wijze hoofd. "Maar u weet toch wel dat deze weg al maanden is afgesloten", riposteerde ik. Opnieuw meewarig geschud der hoofden.

"'k Komme hier al joorn' langs, 'k heb nog niks in de smiezn' had".

(Ik kom hier al jaren en ik heb er nog nooit iets van gemerkt...)

De twee vervolgden hun weg, mij aan de grond vastgenageld achterlatend.

Ik vervolg mijn weg op zoek naar nieuwe slachtoffers; ze zullen mij laten weten of deze weg zo "afgesloten" moet blijven, ofwel gedeeltelijk aan het gemotoriseerde verkeer zou moeten worden onttrokken! (ook andere alternatieve meningen zijn welkom).

Een meneer op zijn fiets; of hij hier wel eens vaker komt. "Nee nooit...."

Wat is het vak van journalist toch moeilijk....

Verderop, een meneer, stevig aan de wandel: "Prachtige omgeving, vindt u niet?"

"Fantastisch", antwoordt de wandelaar, en ik krijg hoop; eindelijk een volledig interview. "Toen we hier **onlangs** kwamen wonen, stonden we versteld van de schoonheid hier ter plekke....

"Gedeeltelijk afsluiten", zegt u "welnu als particulier heb ik daartegen geen bezwaar. De vraag is hoe de middenstand en de vervoersmaatschappijen hier tegen aankijken".

Terwijl ik de zojuist genoemde meneer interview, razen er vijf auto's

met een veel te hoge snelheid voorbij, nog net de veters in je schoenen achterlatend.....Mooi afgesloten weg.....

Ik verleg m'n jachtgebied naar de oliemölle. Het eerste groepje wandelaars dat ik staande houd, wijs ik terstond (vanwege hun ietwat aarzelende houding) op het feit, dat ik niet tot het team van de "verborgen camera" behoor.

Zij waren van mening dat gedeeltelijk afsluiten (b.v. op bepaalde tijdstippen, in ieder geval voor het vrachtverkeer) een goede zaak zou zijn. Verder vroegen ze zich af of het nog meer voordelen zou opleveren dan het verkrijgen van een - gedeeltelijk - stiltegebied.

Een bebaarde meneer die filosofisch in het water stond te staren en vergezeld was van z'n echtgenote, deed ons de suggestie om drempels in de weg aan te laten brengen, om zo in ieder geval de snelheidsmaniakken (en daardoor ook minder geluidshinder) te kortwieken.

Bovendien vonden zij dat een maatregel in de zin van het gedeeltelijk afsluiten alleen maar zou kunnen werken wanneer er goede controle zou worden uitgeoefend. En wie doet dat?

"Auto's", verhaalde een volgende wandelaarster, "horen niet in zo'n mooi bos; een auto op een zandweg hoort niet, dat moesten ze verbieden".

Op 't laatst wist ondergetekende nog een landbouwer, die net z'n zondagse ronde over de landerijen zou gaan maken, te strikken voor een vraaggesprek. Deze landbouwer die erg op z'n qui-vive was en z'n naam niet wilde vermelden, vond dat het idee van het gedeeltelijk afsluiten van de weg een goede zaak was: "Zee jaangt völs te hard, dat pleert mar deur de buske, en verneelt alle stroatn, veurals die vrachtwage. Kortst heb ze nog 'n meek'n anjag. Scháánde. Enne, wak nog eem zegg'n wol, 't zol goed weezn, dat ze veur oons de Twickelse Laan wier open doot; 't is ja neet te doen, aj eem nò't zeeknhoes mut, muj aait via Deeln of Boorn. Dat moss'n ze nog es veur mekaar zeen te kriegn, wo'k ma em zeg'n".

Dankbaar voor deze bijdrage bood ik deze landbouwer aan t.z.t. een exemplaar van het Twickelbulletin toe te sturen. De met pretoogjes toegeruste man observeerde mij secondenlang vanonder z'n pet en zei: "Ach, dat kan nog altied ja wa..."

Lezers, zie hier een **zeer voorlopige** aanzet tot een mogelijke discussie over het wel en wee van deze provincialeweg Delden - Borne. Is een totale afsluiting mogelijk? Zo niet, dan gedeeltelijk? Kunnen we - tijdelijk - het gemotoriseerde verkeer weren? Kunnen we iets aan dat afschuwelijke gejakker doen? Drempels? Stilte-tijden? Omleidingsroutes?

Ik wacht met spanning af.

Delden-Borne v.v.

Zoals u al in het Twickel actueel hebt kunnen lezen is de provincialeweg Delden Borne nog afgesloten voor alle verkeer.

Als wandelaar en fietser krijg ik zo langzamerhand een wat weemoedig gevoel bij de gedachte, dat straks over enkele maanden de weg weer wordt opengesteld voor alle verkeer ook het snelverkeer.

De nu nog aanwezige rust in het centrale bosgebied van Twickel zorgt voor een natuurlijke sfeer en maakt dat de belevingswaarde van het bos volledig tot zijn recht komt.

Van een vogelliefhebber hoorde ik, dat zich er dit jaar vogels hebben laten horen en zien die er andere jaren niet komen.

Ook voor de andere fauna lijkt mij, moet het een aangenaam jaar zijn geweest.

Vanoudsher zijn er in Twente veel wegen die hun oorsprong vinden in de modderige karresporen waar je veel tijd voor moest uittrekken om die te berijden.

Het vervoer uit die dagen was nou niet bepaald comfortabel en ongevaarlijk.

Tenminste het verhaal van Hutten Kloas duidt hier op.

Hoe anders is de situatie nu op de wegen.

Veel karresporen zijn van een doelmatig vlak asfaltdek voorzien terwijl in de voorbije 40 jaar veel nieuwe snelwegen erbij zijn aangelegd.

Een oude meetkundige stelling is dat op de kortste verbinding tussen twee punten een **rechte** lijn is.

Dit gegeven is veelvuldig te zien op de Twentse wegenkaart.

Het is begrijpelijk dat de vroegere karresporen recht waren maar met het huidige snelverkeer zijn ze erg gevaarlijk.

Het autovervoer is een niet meer weg te denken onderdeel in onze maatschappij, waar nagenoeg niemand meer buiten kan.

Accoord er worden veel kilometers gemotoriseerd afgelegd.

Toch zijn er grenzen aan de groei van het autoverkeer en het gebruik van de auto.

Het ter elfder ure niet doorgaan van de aanleg van de S23 door Twickel was een ommekeer in het denken over de bouw van steeds meer wegen.

Gelukkig zijn de snelwegen A35 en A1 naar de randen van het land-

Nu de doorgaande wegen door Twente hun voltooiing bereiken is naar mijn mening de tijd aangebroken om eens kritisch te kijken naar het functioneren van het huidige wegennet.

Hierbij valt op dat er veel rechte bestaande wegen zijn tussen de steden en dorpen, waar overheen een snelwegen patroon is aangelegd.

De automobilist kan - integenstelling tot de binnensteden waar wel verkeersvrije zônes zijn - zich op de plattelandswegen nog uitleven.

Ten opzichte van de doorgaande wegen zijn de plattelandswegen om allerlei redenen zo aantrekkelijk dat ze steeds meer als sluiproute gaan functioneren voor woon- werk- en zakelijk verkeer.

Als we op de stafkaart naar het landgoed Twickel kijken dan wordt het kerngedeelte ervan ruwweg begrensd door de zijtak van het Twentekanaal, de rijkswegen A1 en A35 en de rondweg om Delden.

Ten behoeve van de rust in de natuur vinden wij dat er geen sluiproutes in zouden moeten voorkomen.

In de jaren '70 zijn in veel binnensteden autovrije zônes ingesteld en gebieden waar de automobilist moet aanpassen aan de nieuwe situatie waarin de fietser en wandelaar het straatbeeld domineren.

Rondwegen zijn om de steden aangelegd om de verkeersoverlast in de binnensteden terug te dringen.

Wij vinden dat naar analogie van de binnensteden ook op het landgoed Twickel gestreefd moet worden naar het verkeerssluw maken van de plattelandswegen.

Nu er steeds meer mensen de rust en de natuur van Twickel opzoeken - wat op zich ook weer een belasting betekent voor de natuur - is het des te meer nodig dat de verkeersoverlast wordt teruggedrongen.

Straks na de openstelling van de weg Delden Borne wordt het centrale bosgebied weer doorklieft met auto's.

Door de aanleg van de rijkswegen A1 en A35 is er een goed alternatief om van Delden naar Borne te rijden.

Weliswaar moeten er enkele kilometers worden omgereden, maar dat weegt niet op tegen de voordelen die ontstaan.

Deze zijn:

Meer rust voor de wandelaars in het centrale bosgebied van Twickel, waardoor de belevingswaarde hoger wordt.

Minder verontrusting voor de fauna.

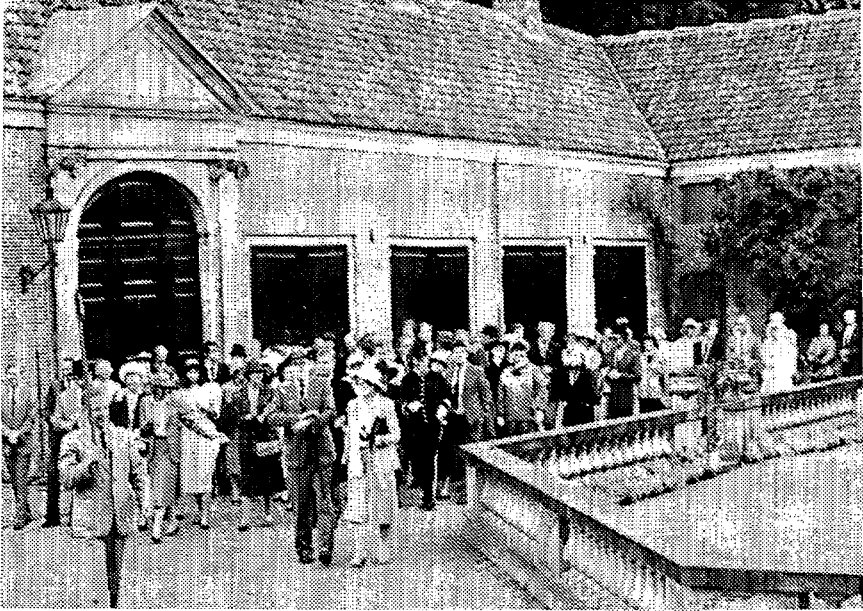

Foto Tacx, Delden

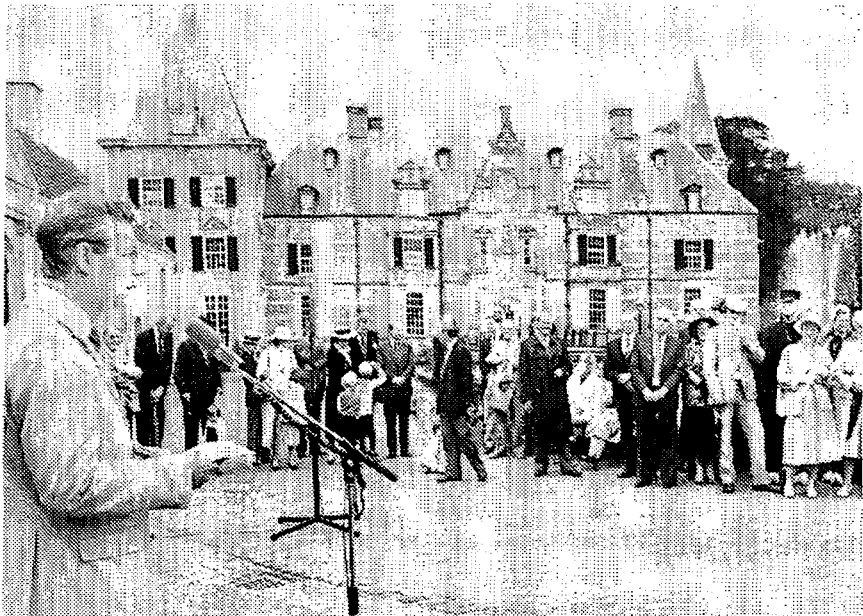

Foto Tacx, Delden

Meer veiligheid voor de fietsers en wandelaars.

Een volledige afsluiting van de weg voor gemotoriseerd verkeer lijkt vooral nog niet haalbaar omdat de weg voor de plaatselijke agrarische bevolking een functie heeft.

Maar tussen afsluiting, en de racebaan die het straks weer dreigt te worden liggen naar onze overtuiging nog veel mogelijkheden.

Een randvoorwaarde is wel dat niet de overlast van de ene weg verplaatst wordt naar de andere, bijvoorbeeld de weg door Azelo.

Voor het verkeersluw maken van een weg zijn veel oplossingen denkbaar.

Hierover zouden wij met de betrokken bestuurders en instanties graag eens van gedachten willen wisselen.

Ook u als lezer zouden wij willen uitnodigen om uw mening kenbaar te maken door ons te schrijven.

Vanuit oogpunt van natuurbehoud is het alleszins de moeite waard om ervoor in de pen te klimmen.

Met belangstelling zien wij uw reactie tegemoet.

De voorzitter.
D. v. Ittersum

Twickelse Heren hun Koetsen en Kleren: een feestelijke opening!

Het belooft een - in alle opzichten - mooie dag te worden die zaterdag de 22e juni 1985: immers, het zou de dag van veel participanten voor de opening van de tentoonstelling "Twickelse Heren hun Koetsen en Kleren" moeten worden.

In en om het historisch strategisch gelegen Carelshaven was het omstreeks 10.00 uur reeds een drukte van belang. En het waren dit keer niet alleen de sierlijke blauwe reigers die klapwiekend van hun aanwezigheid getuigden, ook talrijk fraai uitgedoste genodigden ter opening van bovengenoemde tentoonstelling droegen hun steentje bij, later gecombineerd door hoefgetrappel en wielgeratel van respectievelijk de paarden en koetsen van de alom in deze streek bekende Koetsen Keerl's.

Opvallend en sierlijk druppelden de deelnemers voor de rijtoer richting Kasteel Twickel (alwaar de tentoonstelling was opgezet en zou worden geopend) binnen.

Foto Tacx, Delden

Foto Tacx, Delden

Hoge cilinders, zwarte bolhoeden, grijze jacquets, weelderig gekleurde dameshoeden, voorzien van diverse typen lint, bloemen en andere versieringen, werden op de stoep ontvangen door de heer Van Heek, voorzitter van de Stichting Twickel, en de heer Meyling, lid van de historische commissie, verbonden aan het Nutsdepartement Delden. Laatstgenoemde heer vervulde tevens de rol van ceremoniemeester, een functie die over het algemeen al zwaar rust op de schouders van de verantwoordelijke, doch nu wel in het bijzonder: hoe komt een ieder zo ordelijk en ongeschonden mogelijk op de plaats van bestemming, zijnde het Kasteel Twickel?

Onder de vele genodigden ontwaarde de redactie ook twee leden van onze vereniging Vrienden van Twickel, te weten de heren Van Ittersum en Klevering.

Verder viel ons oog op een volledig gecostumeerd familietafeel: vader in oud kostuum met strohoed, moeder in een gracieus lang gewaad, en een van de kinderen in een deemoedig aandoend matrozenpakje; het kindje leek wel even de benen genomen te hebben uit het mystieke gedicht "Het Uur U" van Martinus Nijhof.

Eenmaal binnen was het gekout en gekeuvel onder het genot van een romig kopje koffie niet van de lucht: cilinder en jacquet, plooirok en Ascothoed wisselden de nodige nieuwtjes uit tot het ogenblik waarop de heer Meyling het woord nam en mededelingen deed omtrent de volgorde van het in- en uitstappen, wanneer de koetsen eenmaal zouden zijn gearriveerd.

Vervolgens kreeg de heer Van der Linde - voorzitter van het Nutsdepartement Delden - het woord en memoreerde onder meer dat de sfeer tussen enerzijds Het Nut en anderzijds de Heren van Twickel altijd positief was geweest: 130 jaar geleden was de toenmalige Heer van Twickel reeds lid van het Nuts! Voorts wees de heer Van der Linde op de welhaast zeer professionele aanpak van de voorbereiding en opzet van de tentoonstelling. Hij dankte allen die hieraan een steentje toe hadden bijgedragen van harte en noemde uiteraard speciaal de leden van de historische commissie verbonden aan het Nutsdepartement Delden.

Terwijl uw redactie zich ijlings per ijzeren trap-ros via het lommerrijke Delden naar het Kasteel Twickel begaf, maakten de genodigden een rondrit door het eveneens fraaie stedse gebied van Delden.

In afwachting van de komst der koetsen, verzamelden zich op het voorplein van het kasteel (binnen de grachten) nog meer genodigden en onder hen onder meer vertegenwoordigers van de jachthoornblazers "Zuid-Oost Twente". Hun woordvoerder, de heer Olde Riekerink, vertelde dat deze groep was ontstaan uit de jagersvereniging en dat zij menig schietwedstrijd opluisterden met hun jachthoorns.

Foto Tacx, Delden

Jachthoornblazers ("Zuid-Oost Twente" heeft leden uit Enschede, Losser en De Lutte) geven de oorspronkelijke uiteenlopende signalen voor, tijdens en ná de jacht. Het repertoire van deze groep die ook af en toe deelneemt aan concoursen, bestaat voornamelijk uit Duitse jachtmelodieën.

Ongeveer ter hoogte van de ingang van de tentoonstelling stond nog een groepje fraai gecostumeerde heren, eveneens voorzien van jachthoorns. Het allereerst trof mij de verschijning en de stem van de oud-jagermeester, de heer Modderman, die meteen - erudiet zoals hij mij toeleek - zijn kennis omtrent de jachtcultuur begon te spuien tegen een welhaast onnozele hals als ik ben. Begrippen als: sonneurs (de jachthoornblazers), de meute (20-25 honden), whips (hulpjes) en runs (omlopen) werden op ondergetekende afgevuurd.

Naderhand vertelde de heer Wermer - een van de sonneurs - dat hun vereniging **niet** deelnam aan het jagen op **echt** wild, doch m.b.v. een vossenslip samen met de meute drie runs maken door velden en bossen. Ook hier weer worden er diverse signalen gegeven vóór, tijdens en ná de vossenjacht, waarbij gebruik wordt gemaakt van **Franse** jachtmelodieën.

De "jachtvelden" van deze groep liggen vooral in het Oosten des lands en in De Betuwe.

De beide jachthoornblazersverenigingen (uit Losser en Maarn) zouden later op de middag nog enkele fraaie signalen ten gehore brengen.

Om een uur of half een arriveerde - onder grote publieke belangstelling - de eerste koets voor de ophaalbrug van het Kasteel: het was een vierspan, waarin wij o.m. de heer Van Heek ontwaarden. Daarna volgden spoedig meerdere combinaties van paard en rijtuig, ja zelfs de aloude paardetram was van de partij. Het was een schitterend schouwspel: alle rijtuigen rolden over de ophaalbrug, langs het noordelijke deel van het voorplein, om vervolgens halt te houden voor het bordes, alwaar de passagiers - stijfvol geholpen door palfreniers - uitstapten.

Alle deelnemers poseerden vervolgens op het bordes voor de nodige prenten, waarvan en enkele - gemaakt door de heer Tacx - in dit bulletin zijn opgenomen.

Het voltallige gezelschap begaf zich vervolgens naar het zuidelijke deel van het voorplein, vlak bij de ophaalbrug, alwaar de heer Meyling achter de gereedstaande microfoon plaatsnam, om dan het woord te geven aan de burgemeester van Ambt-Delden, de heer Van de Vegt; hij had het nodige historische huis- en denkwerk verricht door uitgebreid in te gaan op de functie van de kleding, waarbij hij - terecht - volledig de aandacht richtte op de prachtige officiële kledij van de burgemeester van Stad-Delden, de heer Holthuysen.

Foto Tacx, Delden

Voor het dragen van deze zogenaamde ambtskleren had Koning Willem III reeds richtlijnen gegeven! De heer Van de Vegt raadde dan ook een ieder aan om - na afloop van de receptie - de afmetingen van knopen, epauletten, riem e.d. van het costume van de eerste burger van Stad te gaan bewonderen en eventueel na te meten.

Voorts wees de heer Van de Vegt op een missive van 10 januari 1832, waarin vermeld stond dat de Baron van Twickel benoemd werd tot lid van de gemeenteraad. Echter, veel contacten via de gemeenteraad kon hij niet gelegd hebben, getuige het feit dat de Baron het blijkbaar niet nodig vond om meer dan eens per jaar deel te nemen aan de vergaderingen. Zou het presentietarief toen nog niet zo aantrekkelijk geweest zijn.....

Tot slot richtte de burgemeester van Ambt zich tot de organisatoren van deze unieke tentoonstelling door hen met nadruk te complimenteren met deze niet geringe prestatie.

Terwijl de lucht steeds meer betrok, gaf de ceremoniemeester het woord aan de heer Boreel. Aan hem - ondermeer in zijn hoedanigheid als lid van het Stichtingsbestuur Twickel - de eer deze tentoonstelling te mogen openen. Alvorens hiertoe echter over te gaan, wilde hij eerst nog een moment van stilte ter nagedachtenis aan de vele motten, die bij het reinigen der kleren het loodje hebben moeten leggen.....

Voorts memoreerde hij dat het ten ene male onmogelijk zou zijn geweest deze tentoonstelling te organiseren zonder de hulp van vele deskundige vrijwilligers; hij suggereerde tevens, dat het in de toekomst mogelijk zou moeten zijn nog meer van dergelijke tentoonstellingen te organiseren; pas dan zou je kunnen spreken van "Twickel, een levend monument".

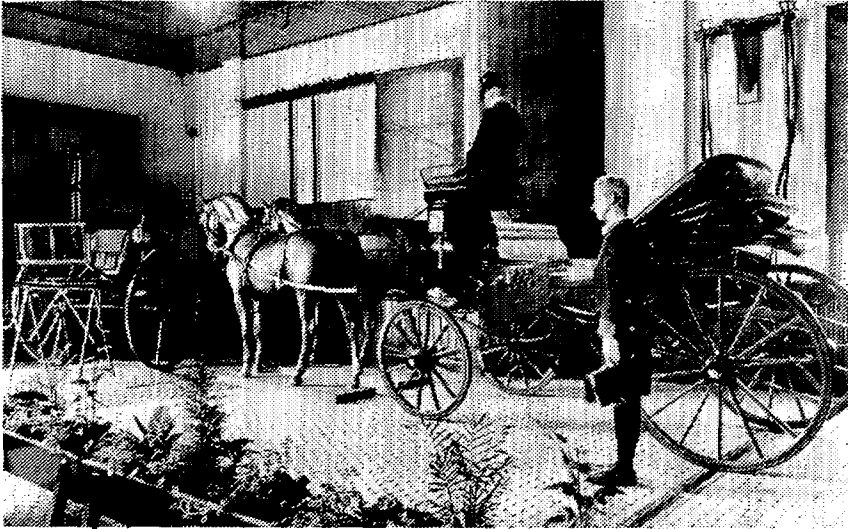
Tot slot wees de heer Boreel nog op de schijnbaar toevallige samenloop van omstandigheden dat de voltooiing van de restauratie van de stallen samenviel met de opening van de tentoonstelling.

Dan volgde de officiële opening: de heer Boreel opende de grote staldeuren, en wie schetst onze verbazing? Oud-jagermeester - de heer Modderman - kwam - fier gezeten te paard en geflankeerd door zijn klaroenende sonneurs - de stal uitgalopperen.

De meute - pardon, het gezelschap genodigden - volgde hem, onder aanvoering van de heer Meyling, dit maal gedrapeerd met stok en schild, waarop te lezen stond: "Naar de expositie". Een en ander begeleid door het stemmig klaroengeschal der jachthoorns.

En zie, nadat de laatste bolhoeden zich in het innerlijk van de stallen hadden begeven, barstte er in alle hevigheid een geweldige stortbui los.....

Over de tentoonstelling zelf doen wij geen verslag, al gaat ook

Barouchette of Calèche uit 1861 met koetsier en een bediende in livrei met kuitbroek.

Foto Tacx, Delden

Box "Hassan" toont de volgende zeer interessante voorwerpen:
v.l.n.r. een aquarel van kasteel Twickel in 1864, geschilderd door Gertrude Elise Gravin van Limburg Stirum, chapeaux claques, schilderij én japon van de laatste Baronesse van Twickel, siervaas moet bloemen, haardscherm, een grammofoon uit het einde van de vorige eeuw en een kostuum uit 1921 van R.F. Baron van Heeckeren van Wassenaer volgens voorschriften van het Engelse hof.

Foto Tacx, Delden

uiteraard onze bewondering en waardering uit naar de organisatoren; in het vorige bulletin van onze vereniging kunt u nog eens nalezen hoe het er allemaal uitzag.

Terugkomend op de eerste zin van dit verhaal: het was een boeiende belevenis!

G. Kalsbeek

Van de gaande en de komende man

In een vorig nummer hebben we gepoogd u de figuur van de voorzitter van de Stichting Twickel voor te stellen.

Dit keer willen we u laten kennis maken van de nieuwe rentmeester, de heer Schimmelpenninck. De komende man uit het opschrift, al is hij al een tijdje in functie.

Voor velen van de bewonderaars van het landgoed zal het wel even wennen zijn. De heer Brunt heeft zoveel jaren zijn stempel op Twickel gedrukt! Toch is voor hem ook de tijd gekomen, dat we spreken van "de gaande man".

Als we op de afgesproken tijd in de Rentmeesterij komen, staat de stoel klaar en even later ook al de koffie. De pieper wordt ingeschakeld, want er kan een belangrijk telefoontje komen.

De heer Schimmelpenninck is een Delftenaar, civiel ingenieur. Dus niet specifiek geschoold voor deze functie, maar dat is ook welhaast niet mogelijk. Ja, er is wel een rentmeestersopleiding. Het bestuur heeft ook niet gezocht naar een specialist, maar naar iemand met een brede belangstelling. En stellig zal overwogen zijn, dat een kandidaat die geboren en getogen is op een landgoed het gevoel ervoor a.h.w. met de paplepel heeft meegekregen.

Waarom kiest iemand een dergelijke functie? Wat is het aantrekkelijke er van?

Uit het antwoord blijkt wel, dat het de veelzijdigheid is. Van allerlei zaken komen op een rentmeester af. En met heel veel verschillende personen moet gepraat worden. Het is wel eens moeilijk om te weten, dit met een glimlach, welke broek je 's morgens aan moet trekken. Je kunt de bossen in moeten met de bosbaas, maar ook de Koningin moeten ontvangen op het kasteel. Het eerste komt vaker voor natuurlijk.

Maar duidelijk is, dat de variatie en het streven al deze problemen met elkaar in evenwicht te brengen, het aantrekkelijke is van de functie.

Zijn er specifieke moeilijkheden voor Twickel? Is b.v. het feit, dat Twickel in vier gemeenten ligt erg lastig? Ja, er zijn moeilijkheden, die op andere landgoederen niet zo duidelijk zijn. De ligging tussen een vrij dicht bevolkt gebied brengt een grote druk met zich mee van toeristen en dagjesmensen. En dan natuurlijk de verschillende functies van het landgoed. Natuurbehoud en agrarische productie. We weten, dat deze twee wel eens botsen.

Och, de vier gemeenten doen niet zo moeilijk. Er is natuurlijk verschil tussen b.v. Hengelo en Ambt-Delden. Tegen het afsluiten van een weggetje of het verharden ervan, kijkt een industriële gemeente anders aan dan een overwegend landbouwende gemeenschap.

Daarom is het goed zelf een beleid aan te bieden. Als Twickel initiatieven neemt en ze de vier gemeenten aanbiedt is er veel meer kans het doel te bereiken, dan met een volgend beleid.

Het volgende punt van gesprek gaat over de verlangens van de landbouw. Bij het afscheid van de heer Brunt heeft de woordvoerder van de pachters gesproken over schaalvergroting in de landbouw. Want, hoe dan ook, de boer moet toch zijn brood kunnen verdienen.

Er komen papieren op tafel. Vragen, berekeningen, formules. Alles onderdeel van een beheersplan voor het agrarisch gebied. Regeren is vooruitzien. Ook op Twickel wordt dat goed begrepen. Vooruitlopend op het uiteindelijke plan wordt er gewerkt aan een proefplan voor Oele. De ons welbekende Onno de Bruyn samen met het Schoutenhuis zal het opstellen. De problemen, die we lezen in de krant, spelen ook op Twickel. Denk alleen maar eens aan de geweldige hoeveelheid mest.

Het gesprek komt op de oude boerderijen. Zal het mogelijk zijn deze hun traditionele, in het landschap passende vorm te laten behouden? We denken aan zoveel andere boerderijen buiten Twickel, waar de schuren zijn vervangen door loodsen (vergelijkt u deze twee begrippen eens) en waar het woonhuis is verbouwd tot een burgerwoning. Natuurlijk, wij wonen ook niet meer in een afdakswoning, waarom de boeren dan wel? Maar toch.....Denk u eens in! Twickel zonder zijn karakteristieke boerderijen.

Ook hier is aan gewerkt. Er komt een inventarisatie van oude boerderijen.

Gedeeltelijk is die al klaar. Via Het Oversticht is er een aanvraag gedaan naar Monumentenzorg. Want alles draait om geld. Als er bijdragen komen via de erkenning door Monumentenzorg, dan kan er iets gebeuren.

Even komt het gesprek op de Statuten van de Stichting Twickel. Natuur en boer. Beiden moeten aan hun gerief komen. Over de natuur

wordt nadrukkelijk gesproken. Maar het moet wel kunnen. De schoorsteen moet wel blijven roken, zegt de Twentenaar dan.

En omdat we pas ons uitstapje naar de Noetselerberg achter de rug hebben, praten we ook over de recreatie op Twickel. Als het aan de Vrienden lag, dan kwam er iets dergelijks op het landgoed. In de kring van het bestuur wordt wel eens gefantaseerd.

De rentmeester is wat nuchterder. Het zou inderdaad goed zijn de bezoekersdruk wat te regelen, maar recreatie is niet de eerste zorg van de Stichting. Het kan dat niet zijn, gezien tegen de achtergrond van zoveel andere zaken. Maar de bekende modderplekken in de paden op Twickel krijgen een beurt, dat wel.

Nog even gaan we de heide op. Figuurlijk dan. Het is weer de tijd om daar te gaan schonen. We praten even over de ideeën die er bij de Vrienden leven over deze zaak. Over één ding zijn we het eens: als de heide moet blijven, dan zal er echt gestructureerd aangepakt moeten worden. Liefhebberij is dan niet meer voldoende. Er zal vakmanschap aan te pas moeten komen.

Bij het afscheid nemen zie ik, dat er al een paar mannen staan te wachten op de rentmeester. Mannen met duidelijk grote, harde handen. Handen gewend aan het werk in de bossen.

Zij leggen beslag op de rentmeester. Stellig zal hun gesprek over andere zaken gaan, dan die ik aansneed. En ik denk aan de woorden over de gevarieerdheid van de rentmeestersbaan. Echt een baan om iemand om te benijden.

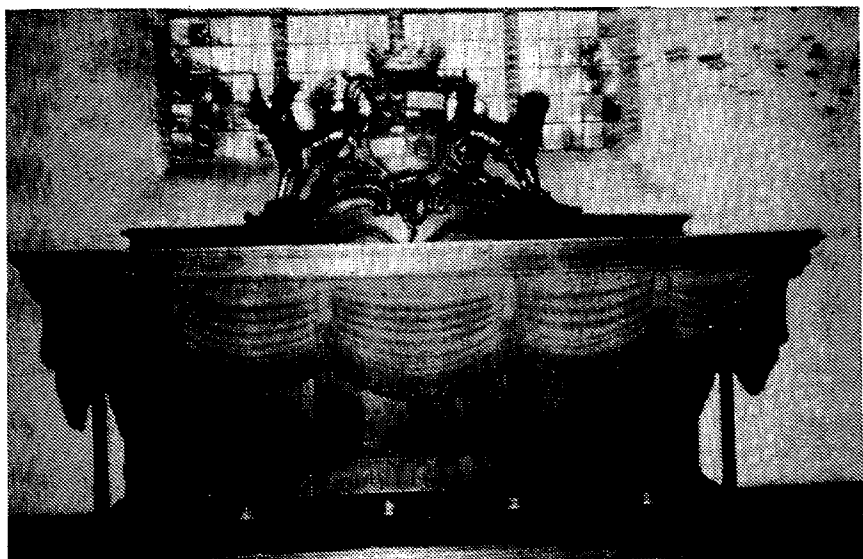
C. v.d. Struik

”Twickelse Heren, hun Koetsen, en Kleren” in het Baljuwhuis in Wassenaar

Nadat ruim 20.000 bezoekers de expositie ”Twickelse Heren, hun Koetsen en Kleren” in de onlangs gerestaureerde stalgebouwen van kasteel Twickel bezichtigd hadden, werd een deel van deze tentoonstelling overgebracht naar het Baljuwhuis in Wassenaar.

Van vrijdag 23 augustus tot en met zondag 25 augustus werden de bewoners van Wassenaar en omgeving in de gelegenheid gesteld de koeisen en kleding van de Twickelse Heren te bekijken. De Stichting Historisch Centrum Wassenaar benadrukte daarmee nog eens extra de banden die indertijd bestonden tussen haar woonplaats en Twickel.

Ruim 1200 mensen bezochten deze tentoonstelling.

Herenbank van de "Van Wassenaers" in de kerk in Wassenaar

P.C. la Tarque 1762
Dorsplein in Wassenaar met het Baljuwhuis.

De tentoonstellingscommissie, die op uitnodiging van de familie Conijn (de huidige bewoners van het Baljuwhuis) de feestelijke opening van de tentoonstelling mocht bijwonen, benutte dit bezoek aan Wassenaar om allerlei zaken te bekijken waaruit de toenmalige invloed van de Twickelse Heren in Wassenaar duidelijk werd.

Het Baljuwhuis

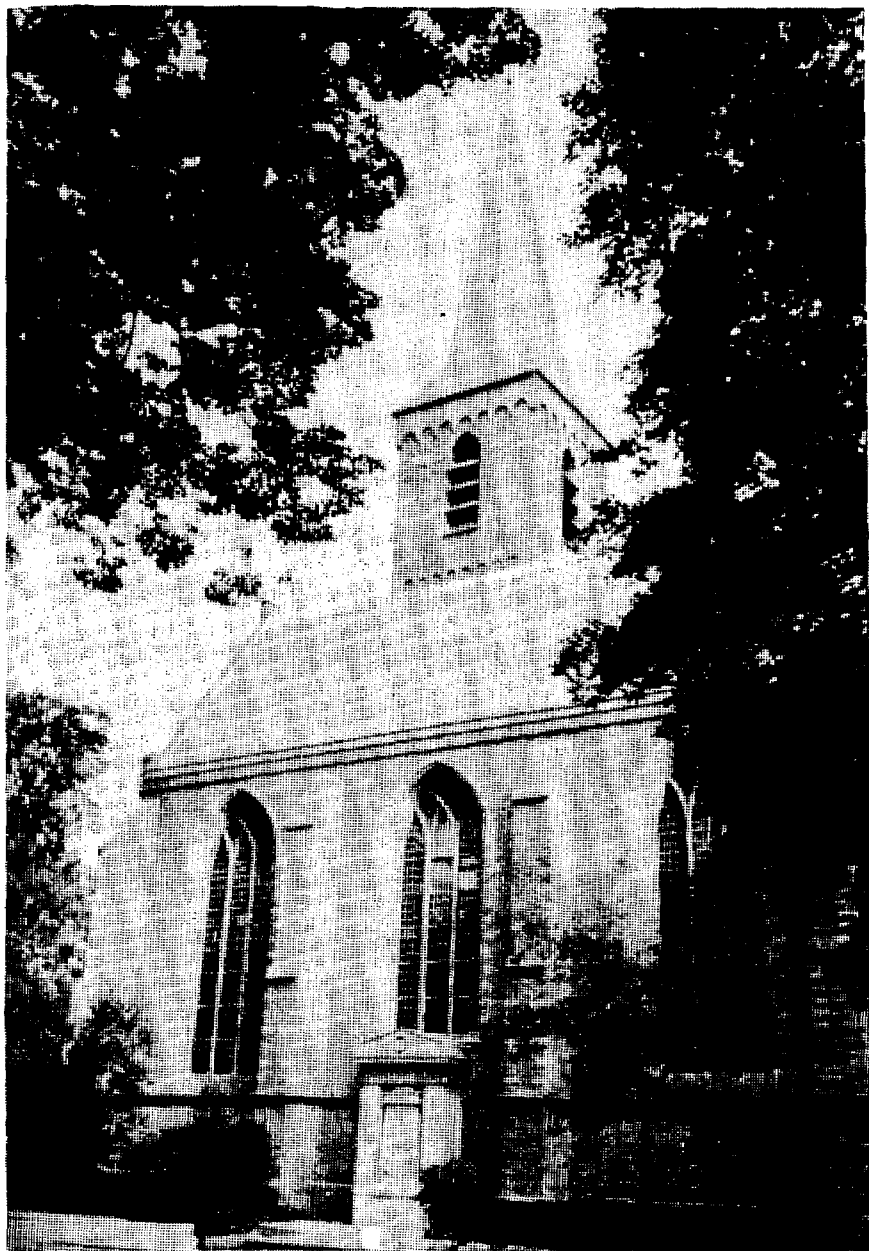
Eeuwenlang hebben de Heren Van Wassenaar, later Van Heeckeren van Wassenaar, de ambachtsheerlijkheid Wassenaar en Zuydwijk in hun bezit gehad, hetgeen inhield dat het hoogste gezag over het dorp Wassenaar en omgeving werd uitgeoefend. Een ambachtsheerlijkheid wordt omschreven als een gebied van regeermacht en lagere rechtspraak. De ambachtsheren stelden als hun vertegenwoordigers de baljuws en schouten aan en benoemden ook andere functionarissen zoals turfdragers en waagmeesters. Ook kregen zij inkomsten uit hun ambachtsheerlijkheid. Een nieuwe ambachtsheer werd altijd onthaald op een groot feest. Erebogen werden opgesteld en de bevolking juichte en zong de ambachtsheer toe als deze minzaam knikkend in zijn rijtuig het dorp binnenreed. reed.

Joan van Gybelant werd in 1711 door Unico Wilhem Graaf van Wassenaar Obdam (1692-1766) aangesteld als schout en baljuw van de ambtsheerlijkheid Wassenaar en Zuydwijk. Over deze baljuw wil ik iets meer vertellen.

Op 32-jarige leeftijd trouwde Joan van Gybelant met Ellegonda Theodora Linthorst (1690-1754). In 1735 kocht hij aan het dorpsplein in Wassenaar de herberg "De vergulde Valk" en op 15 januari 1737 werd hem door de ambachtsheer octrooi verleend om op deze plaats een statig huis met koetshuis en stallen te bouwen.

Direkt na de bouw van het baljuwhuis wilde Van Gybelant zijn binding met de ambachtsheer voor iedereen duidelijk maken. In de hardstenen bekroning boven de ingang liet hij het wapen van Wassenaar aanbrengen met daaronder het Johannieterkruis, het kenteken van de Johannieteorde, waarin Unico Wilhem Graaf van Wassenaar Obdam ridder was. Verder liet Joan van Gybelant in 1764 twee scholen bouwen: "Het ambagts en dorpskleynkinder-school van Wassenaar en Zuytwijk", thans een woonhuis en een nieuwe dorpschool, thans ingebruik als oefenruimte voor de Wassenaarse Fanfare "Excelsior".

De ambachtsheer Unico Wilhem Graaf van Wassenaar Obdam kon

Dorpskerk in Wassenaar met de grafkelder van Marie Cornelia

het uitstekend met Van Gybelant vinden. Hij verleende hem nl. in 1744 vrijstelling van belasting. Ook een bewijs van deze grote vriendschap was het feit dat Joan van Gybelant, die geen nakomelingen had, op 7 januari 1754 bij de Leidse notaris Kreet zijn testament maakte en daarin het grootste deel van zijn bezittingen vermaakte aan zijn ambachtsheer.

Toen Van Gybelant op 9 oktober 17667 overleed en de ambachtsheer dus het baljuwhuis erfde, verhuurde deze het huis aan de opvolger van Joan, Adriaan van der Does, een aangetrouwde neef van de overledene. Met een kleine onderbreking in de vorige eeuw, toen o.a. baljuw J.E. van Bergen elders zijn domicilie koos, bleven de baljuws (na 1855 burgemeesters) tot 1911 in het baljuwhuis wonen. De beide laatste burgemeesters, die het baljuwhuis hun ambtswoning mochten noemen, waren R.G.S. Baron van Rhemen van Rhemenshuizen en Mr.R. Baron van Zuylen en Nyevelt. Daarna werd het huis bewoond door mevrouw G.R. Baronesse Sweerts de Landas Wyborgh-Hofstra en sinds 1980 door de familie Conijn.

De kerk

Evenals de sterke banden die de Heren van Twickel hadden met de kerk in Delden, hadden zij ook tot 1937 de patroonnaatsrechten over de dorpskerk in Wassenaar.

Tot de bevoegdheden van de patroon behoorden de aanstelling en instructie van predikanten, kosters, schoolmeesters, voorzangers, organisten, orgeltreders en doodgravers. In hun kwaliteit van ambachtsheer benoemden de Van Heeckerens tevens de kerkmeesters, die het beheer van het kerkelijk vermogen voerden. De Van Heeckerens hielden altijd een stevig vinger in de pap als het zaken betrof die de kerk aangingen. Alhoewel de oorsprong van het patroonnaatsrecht van de kerk van Wassenaar in nevelen gehuld is, is bekend dat dit recht al van oudsher in de handen van de familie Van Wassenaer is geweest.

Door vererving kwam het patroonnaatsrecht via de Van Wassenaers aan achtereenvolgens de families De Linge, Van Wassenaer Obdam en tenslotte Van Heeckeren van Wassenaar. In 1937 deed de familie Van Heeckeren van Wassenaar afstand van deze patroonsrechten. Uit de kerkjournalen is gebleken dat de laatste twee families zeer bescheiden waren in financiële steun aan de kerk. Zo namen zij in 1767 het initiatief de kerk met een fraai orgel te verrijken maar vonden het te ver gaan om de kosten hiervoor op zich te nemen.

Wel schonk Mr. J.D.C. Baron van Heeckeren van Wassenaar in 1856 een zilveren wijngkan en twee zilveren schotels aan de kerk en twee

Grafelder van Marie Cornelia, Gravin van Wassenaer Obdam

jaar later een zilveren doopbekken als aandenken aan de doop van zijn zoon Rodolphe Frédéric op 27 juni 1858. Behalve het kerkzilver (dat in Wassenaar op de expositie te zien was), herinneren de Herenbank, een grafkelder en een grafsteen aan de banden tussen het dorp Wassenaar en de Twickelse Heren.

De Herenbank tegen de noordmuur was de plaats waar de Van Heeckerens de kerkdienst konden bijwonen. Zij hebben er echter waarschijnlijk weinig gebruik van gemaakt. Wel kreeg in 1838 Prins Frederik, die op huize "De Pauw" woonde, van de kerkmeester toestemming gebruik te maken van deze bank. Toen de Prins met zijn familie al enige tijd van deze bank gebruik had gemaakt, liet burgemeester Van Bergen het wapen van de familie Van Wassenaar boven de bank aanbrengen, opdat een ieder duidelijk besepte op wiens bank de Prins gezeten was.

Lange tijd is deze bank bedekt geweest door verf en men veronderstelde dat hij van vurehout was gemaakt met uitzondering van het wapenschild, maar toen de verf op een gegeven moment van de bank werd gehaald, bleek deze echter toch geheel uit eikenhout te zijn gemaakt. Hoe kan het ook anders van een Twickelse Herenbank!

Op de begraafplaats naast de kerk ligt een grafsteen met de namen: Sophia Wilhelmina Petronella Gravin van Wassenaar Obdam geboren van Heeckeren van Kell, Mr. Jacob Derk Carel Baron van Heeckeren van Wassenaar en Isabella Antoinette Baronesse Sloet van Toutenburg.

Aan de zuidmuur buiten de kerk vindt men tenslotte de grafkelder van Marie Cornelie Gravin van Wassenaar Obdam, de eerste echtgenote van Mr. Jacob Derk Carel, gestorven in 1850. Men plaatste op haar tombe de volgende tekst:

"Hier rust in 't kil verblijf der dooden
 een vrouw die rijk aan christendeugd
 der armen toevlucht was in nooden
 der weeuwen troost, der weezen vreugd
 vraagd gij die dit geschrift zult lezen
 op deze zerksteen wandelaar
 Wie mag de eedle vrouw toch wezen
 Zij was Gravin van Wassenaar"

B.E. Leyssius-Vermunt

Samengesteld uit 3 artikelen van het
 Wassenaars Nieuwsblad geschreven door
 Robert van Lit (7-14-21 augustus 1985)